

Economia del Medi Ambient

Codi: 102472

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501573 Economia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Xavier Cussó Segura

Correu electrònic: Xavier.Cusso@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Claudio Cattaneo

Prerequisits

No s'han establert. Els continguts són complementaris a l'assignatura Economia dels Recursos Naturals.

Objectius

El curs té l'objectiu de presentar els enfocaments i conceptes més importants desenvolupats des de la teoria econòmica per a estudiar els problemes ambientals.

Discutir la contaminació com a "externalitat", així com els instruments de política econòmica per internalitzar les externalitats. Coase i Pigou. Estudiar els conceptes de "sostenibilitat" forta i feble. Discussió sobre creixement econòmic i l'estat estacionari. L'economia dels ecosistemes i la biodiversitat. Anàlisi cost - benefici. Avaluació multi-criterial Debat sobre l'economia del canvi climàtic. La gestió ambiental i els drets de propietat, la contribució d'Ostrom ("governing the commons"). Comerç internacional i medi ambient.

Competències

- Analitzar situacions en les quals hi ha asimetria d'informació entre les parts involucrades.
- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Formular recomanacions de política econòmica que millorin l'eficiència i l'equitat en el funcionament dels mercats.
- Identificar els processos que governen el funcionament dels mercats en diferents règims de competència, en diferents escenaris d'interrelació i en diferents horitzons temporals.
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les condicions de funcionament dels mercats així com altres formes d'interacció social.
2. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
3. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
4. Identificar els elements bàsics que caracteritzen l'organització d'un mercat.
5. Identificar les condicions i els processos que generen externalitats així com els problemes que plantegen els béns públics
6. Identificar les conseqüències de l'existència d'asimetria d'informació entre diversos agents econòmics sobre la forma en la qual aquests s'organitzen i sobre l'eficiència de la relació que estableixen.
7. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
8. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
9. Plantejar models formals que permeten estudiar situacions amb asimetria d'informació entre les parts.
10. Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
11. Proposar el disseny òptim de les institucions de regulació dels mercats i del seu instrumental.
12. Resoldre els models formulats per a obtenir prediccions testables empíricament.
13. Utilitzar les eines bàsiques de l'optimització i de la teoria de jocs, i incloure aquests elements en un model teòric.

Continguts

VALORACIÓ MONETÀRIA DEL MEDI AMBIENT

El medi ambient a la història del pensament econòmic

Diferència entre valor ecològic i valor econòmic

Famílies de mètodes de valoració monetària

Valor econòmic total

Taxa de descompte

POLITICA ECONÒMICA MEDIAMBIENTAL

Externalitats

Nivell òptim de contaminació

Internalització d'externalitats

Pigou, i la tributació verda

Coase i el comerç de drets d'emissió

Pagament per serveis ambientals

ANÀLISI COST - BENEFICI

Democràcia econòmica i política

Teorema d'impossibilitat d'Arrow

Criteri de compensació Kaldor - Hicks

Relació entre eficiència i equitat

ACB i desenvolupament sostenible

Risc, incertesa i irreversibilitat

ANÀLISIS MULTICRITERI

Fonaments metodològics

Racionalitat substantiva i procedimental

Complexitat i Ciència Post Normal

Avaluació multicriteri i teoria econòmica

Estructuració d'un problema multicriteri

Alternatives i criteris

Ponderació dels criteris

Revisió dels principals enfocaments de multicriteri discret

Enfocament de la utilitat (MAUT)

Mètodes de superació (outranking)

Multicriteri i "social choice"

GOVERNANÇA AMBIENTAL INTERNACIONAL

Economia de la biodiversitat

Economia del canvi climàtic

Comerç i medi ambient

Intercanvi ecològicament desigual

DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

L'economia com subsistema obert dins de la biosfera

Problemes ambientals actuals

Metabolisme social. Fluxos d'energia i materials

Política energètica: cim del petroli, energies renovables

Metodologia

1. Lliçó magistral

El professor realitzarà una conceptualització analítica i una síntesi actualitzada de cada un dels temes d'estudi mostrats a les unitats didàctiques. L'objectiu d'aquesta activitat és facilitar la transmissió de coneixements i la motivació per a l'anàlisi de la relació entre l'activitat humana i el medi ambient, que s'enfoquen per tal de potenciar un aprenentatge actiu i cooperatiu.

2. Sessions pràctiques

S'estructuren en base als treballs dels grups, que presentaran un resum i anàlisi d'un documental, relacionant-lo amb la teoria.

3. Tutories

El procés d'aprenentatge i adquisició de competències serà supervisat pel professor a través de tutories individuals i/o de grup. El professor de l'assignatura estarà a disposició dels alumnes per a resoldre els dubtes i seguir l'evolució de l'esmentat procés d'aprenentatge i adquisició de competències de l'alumnat.

4. Campus Virtual de l'assignatura

En l'ensenyament presencial el Campus Virtual és una eina útil, a fi que els estudiants tinguin un espai complementari on puguin accedir a diferents tipus de materials que el docent consideri bàsics per avançar en el procés d'aprenentatge de l'assignatura. Per accedir-hi només heu d'anar a la pàgina web de la UAB i allà hi trobareu l'enllaç (<http://www.uab.es/interactiva/default.htm>), o bé directament a la pàgina web del campus virtual (<https://cv2008.uab.cat/>).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Sesions pràctiques: Desenvolupament de treball en grup, presentació i discussió en classe	15	0,6	1, 3, 7, 8, 10, 12
Tipus: Supervisades			
Tutorías y seguimiento de los trabajos a realizar.	7,5	0,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi	91,5	3,66	1, 3, 4, 6, 8, 12

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es basarà en l'avaluació continuada del procés d'adquisició de coneixements i competències per part de l'alumne i constarà de :

- 2 examens parcials de coneixement que podran combinar les preguntes tipus test i temàtiques, i que cadascuna valdrà un 40% de la nota final.
- Treball resum i la presentació de les sessions pràctiques valdrà un 20% de la nota final.

Per a poder fer la nota mitjana caldrà que l'estudiant hagi tret almenys un 3 a cada prova.

Els alumnes que hagin suspès l'avaluació continuada obtenint una qualificació entre 4 i 5 tindran dret a un examen de re-avaluació on la nota màxima que es podrà obtenir serà la de 5.

Es considera "No avaluable" aquell alumne que no es presenti a alguna de les proves programades.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Parcial 1	40	2	0,08	1, 3, 5, 10, 11, 12

Parcial 2	40	2	0,08	2, 4, 6, 7, 9, 13
Treball sessions pràctiques	20	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

Martínez Alier, J., Roca, J. (2002, reimpressió de 2006). Economía ecológica y política ambiental, Fondo de Cultura Económica, Mexico, 493 p. Biblioteca CC.SS. [E17.80 Mar](#), Biblioteca Ciencias [504.03 Mar](#)

Aguilera Klink, F., Alcántara, V. (Comps.) (1994). De la economía ambiental a la economía ecológica. Barcelona: ICARIA: FUHEM. Libro completo disponible en:
http://www.fuhem.es/media/ecosocial/File/Actualidad/2011/LibroEA_EE.pdf

Azqueta, D. (2002). Introducción a la Economía Ambiental, McGraw Hill Profesional, Madrid, 420 p. Biblioteca CC.SS. [E17.80 Azq](#). Biblioteca Ciencias [504.03 Azq](#)

Jacobs, M. (1997). La economía verde. Icaria Editorial, Barcelona, 431 p. Biblioteca CC.SS [E17.80 Jac](#)

Munda, G. (2004). Métodos y procesos multicriterio para la evaluación social de las políticas públicas. Revista Iberoamericana de Economía Ecológica, Vol. 1: 31-45. Versión electrónica disponible en
<http://www.redibec.org/ccount/click.php?id=46>

Pearce, D., Turner, K. (1995). Economía de los recursos naturales y del medio ambiente. Colegio de Economistas de Madrid Celeste, 448 p. Biblioteca CC.SS. [E17.80 Pea](#), Biblioteca Ciencias [504.03 Pea](#)